Europos Parlamentas
2014-2019

Plenarinio posėdžio dokumentas

B8-0341/2017

15.5.2017

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį

dėl ES strategijos dėl Sirijos
(2017/2654(RSP))

Barbara Lochbihler, Bodil Valero, Ernest Urtasun, Florent Marcellesi, Jordi Solé, Tamás Meszerics, Claude Turmes
Verts/ALE frakcijos vardu

B8-0341/2017

Europos Parlamento rezoliucija dėl ES strategijos dėl Sirijos (2017/2654(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Sirijos,

– atsižvelgdamas į JT konvencijas dėl žmogaus teisių, kurias pasirašė Sirija,

– atsižvelgdamas į 1949 m. Ženevos konvencijas ir jų papildomus protokolus,

– atsižvelgdamas į 2012 m. Ženevos komunikatą,

– atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos rezoliucijas dėl Sirijos,

– atsižvelgdamas į Tarybos išvadas dėl Sirijos, įskaitant 2017 m. balandžio 3 d., kai buvo priimta ES strategija dėl Sirijos, išvadas ir įskaitant 2017 m. balandžio 14 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai bei Komisijos bendrą komunikatą „ES strategijos dėl Sirijos elementai“,

– atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimus dėl Sirijos,

– atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio 4–5 d. Briuselyje vykusios konferencijos „Parama Sirijos ir viso regiono ateičiai“ pirmininkų pareiškimą,

– atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Žmogaus teisių tarybos (JT ŽTT) įsteigtos Nepriklausomos tarptautinės tyrimų Sirijos Arabų Respublikoje komisijos ataskaitas ir JT ŽTT rezoliucijas dėl Sirijos Arabų Respublikos,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį,

A. kadangi karas Sirijoje tapo viena iš didžiausių humanitarinių krizių, įvykusių pasaulyje nuo Antrojo pasaulinio karo, ir Sirijos gyventojai ir toliau junta pražūtingus šio karo padarinius; kadangi šis konfliktas, kurį remia ir sunkina išorės subjektai, daro vis didesnį destabilizuojantį poveikį visam regionui;

B. kadangi nuo konflikto Sirijoje pradžios 2011 m. žuvo daugiau kaip 400 000 gyventojų, daugiausia civilių; kadangi 13,5 mln. žmonių, arba beveik trims ketvirtadaliams visų likusių gyventojų, įskaitant daugiau kaip 6 mln. perkeltųjų asmenų ir daugiau kaip 5 mln. žmonių apsiaustose ir sunkiai pasiekiamose vietovėse, žūtbūt reikalinga humanitarinė pagalba; kadangi daugiau nei 5 mln. Sirijos gyventojų turėjo ieškoti prieglobsčio užsienyje;

C. kadangi pagal tarptautinę teisę kariaujančios šalys yra įpareigotos imtis tinkamų civilių gyventojų ir civilinės infrastruktūros apsaugos priemonių; kadangi visos konflikto šalys ir ypač Sirijos režimas bei jo sąjungininkai pakartotinai vykdo sunkius žmogaus teisių ir

tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus; kadangi JT Tyrimų komisija, JT generalinis sekretorius ir JT vyriausiasis žmogaus teisių komisaras pareiškė, kad Sirijoje padaryta nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų;

D. kadangi per Sirijos konfliktą padaryti pažeidimai apima neatidėliotiną mirties bausmės vykdymą, kankinimą ir netinkamą elgesį, priverstinį dingimą, masinius ir savavališkus areštus, tikslinius ir nesirinktinai vykdomus išpuolius prieš civilius, kolektyvines bausmes, išpuolius prieš medicinos personalą ir maisto bei vandens tiekimo nutraukimą; kadangi pranešama, kad B. Assado režimas yra atsakingas už korimus, kankinimus ir neatidėliotiną mirties bausmės vykdymą stambiu mastu jo sulaikymo centruose; kadangi už šiuos nusikaltimus atsakingi asmenys iki šiol nenubausti; kadangi B. Assado režimo ir ginkluotų opozicijos grupuočių vykdoma apgyvendintų teritorijų apgultis ir civilių gyventojų marinimas badu, naudojamas kaip karo taktika, yra aiškus tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimas;

E. kadangi regioninės eskalacijos rizika tebėra didelė, nes nuolat įsikiša kai kurie regioniniai subjektai, be kita ko, Turkija, kuri neseniai pradėjo naujus oro antpuolius prieš kurdų kovotojus;

F. kadangi pranešama, kad B. Assado pajėgos panaudojo chemines medžiagas, kad sužalotų ir nužudytų civilius gyventojus; kadangi pastarąjį kartą masinio naikinimo ginklai prieš civilius gyventojus panaudoti 2017 m. balandžio 4 d. Idlibo provincijoje esančiame Chan Šaichūno mieste, kai žuvo mažiausiai 70 civilių gyventojų, daug iš jų vaikų, o dar šimtai buvo sužeisti; kadangi 2017 m. balandžio 12 d. Rusija vetavo JT Saugumo Tarybos rezoliuciją, kuria būtų pasmerktas cheminių ginklų Sirijoje naudojimas, apie kurį pranešta, ir Sirijos vyriausybė būtų paraginta bendradarbiauti vykdant incidento tyrimą;

G. kadangi teisingumas, teisinės valstybės principas ir kova su nebaudžiamumu yra esminiai elementai, kuriais grindžiama taika ir pastangos spręsti konfliktus;

H. kadangi 2017 m. gegužės 4 d. Rusija, Iranas ir Turkija Astanoje (Kazachstanas) sudarė susitarimą, kuriuo sukūrė keturias deeskalacijos zonas; kadangi trys pasirašiusios šalys veiks kaip šešių mėnesių paliaubų, kurios gali būti pratęstos, laiduotojai, be kita ko, pasitelkiant ginkluotus stebėtojus vietoje; kadangi šiame susitarime raginama nutraukti visus B. Assado režimo vykdomus skrydžius virš šių zonų ir sudaryti sąlygas nekliudomai teikti humanitarinę pagalbą sukilėlių kontroliuojamose teritorijose; kadangi kitas JT vadovaujamų derybų raundas vėl pradedamas šią savaitę Ženevoje ir kitas Rusijos vadovaujamų derybų raundas planuojamas liepos mėn. viduryje Kazachstane;

I. kadangi 2017 m. balandžio 3 d. Taryba priėmė ES strategiją dėl Sirijos, kuri apima Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės ir Komisijos bendrą komunikatą „ES strategijos dėl Sirijos elementai“ ir susijusias Tarybos išvadas; kadangi šioje strategijoje apibrėžiamos šešios pagrindinės prioritetinės sritys, t. y.: karo pabaiga vykdant tikrą politinį pereinamąjį procesą; prasmingo ir įtraukaus pereinamojo proceso skatinimas; pažeidžiamiausių Sirijos gyventojų humanitarinių poreikių tenkinimas; demokratijos ir žmogaus teisių propagavimas; atsakomybės už karo nusikaltimus skatinimas ir parama siekiant didinti Sirijos gyventojų ir visuomenės atsparumą;

J. kadangi 2017 m. balandžio 5 d. ES bendrai pirmininkavo konferencijai „Parama Sirijos ir viso regiono ateičiai“, kurioje dalyvavo daugiau nei 70 šalių atstovai, taip pat tarptautinių organizacijų ir tarptautinės bei Sirijos pilietinės visuomenės atstovai; kadangi šioje konferencijoje sutarta dėl visapusiško požiūrio į Sirijos krizę;

K. kadangi ES yra didžiausia humanitarinės pagalbos teikėja Sirijoje ir kaimyninėse šalyse, nes nuo krizės pradžios įsipareigojo skirti daugiau nei 9 mlrd. EUR;

1. apgailestauja dėl to, kad stokojama pažangos siekiant rasti politinį Sirijos konflikto sprendimą praėjus šešeriems siaubingo smurto ir žmonių kančių metams; primena, kad negali būti tvaraus karinio šio konflikto sprendimo, ir ragina nedelsiant nutraukti karo veiksmus, visas apgultis, visoje šalyje visapusiškai ir nekliudomai teikti humanitarinę pagalbą ir ragina visas šalis užtikrinti humanitarinės pagalbos darbuotojų apsaugą;

2. su palengvėjimu atkreipia dėmesį į išmatuojamą kovų atokvėpį didelėse šalies teritorijose nuo to laiko, kai 2016 m. gruodžio mėn. tarpininkaujant Rusijai ir Turkijai buvo nutraukti karo veiksmai; su santūriu optimizmu teigiamai vertina Astanoje sudarytą naujausią susitarimą dėl deeskalacijos zonų sukūrimo; ragina tris Astanos laiduotojus užtikrinti, kad būtų paisoma ugnies nutraukimo; ragina suteikti VII skyriumi grindžiamus JT įgaliojimus, kurie sudarytų sąlygas dislokuoti labai stiprią JT žydrųjų šalmų misiją siekiant stebėti situaciją vadinamosiose deeskalacijos zonose ir aplink jas;

3. reiškia viltį, kad Rusijos vadovaujamos diplomatinės iniciatyvos gali padėti stiprinti tarptautines pastangas siekiant politinio sprendimo; šiame kontekste dar kartą patvirtina, kad pirmenybė ir toliau teikiama JT vadovaujamam Ženevos procesui, ir remia JT specialiojo pasiuntinio Staffano de Misturos pastangas siekiant tikro politinio pereinamojo proceso, vadovaujantis JT Saugumo Tarybos rezoliucija 2254, dėl kurio susitartų konflikto šalys ir kurį remtų pagrindiniai tarptautiniai ir regioniniai subjektai; pabrėžia, jog svarbu įtraukti visas etnines ir religines mažumas į derybas dėl Sirijos ateities ir valdymo struktūros;

4. dar kartą ir kuo griežčiausiai smerkia žiaurumus ir plačiai paplitusius žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, kuriuos įvykdė B. Assado režimo pajėgos, padedant jo sąjungininkėms, taip pat nevalstybinės ginkluotos grupuotės, visų pirma ISIS / „Da’esh“ ir „Jabhat Fateh al-Sham“;

5. smerkia siaubingą išpuolį naudojant chemines medžiagas, įvykdytą 2017 m. balandžio 4 d. pietinėje Idlibo provincijos dalyje esančiame Chan Šaichūno mieste – tai pastaroji iš kelių cheminių išpuolių, įvykdytų per Sirijos konfliktą; teigiamai vertina Cheminio ginklo uždraudimo organizacijos (ChGUO) tyrimą ir tvirtina, kad reikia patraukti baudžiamojon atsakomybėn atsakingus asmenis;

6. teigiamai vertina tai, kad priimta ES strategija dėl Sirijos, nes ji suteikia tvirtą ir visapusišką pagrindą siekiant stiprinti ES veiksmus tiek konflikto metu, tiek laikotarpiu po konflikto;

7. tačiau pabrėžia, kad ES strategija dėl Sirijos neturėtų sutrukdyti ES trumpuoju ir vidutinės trukmės laikotarpiu laikytis pragmatiško ir lankstaus požiūrio, kuris sudarytų sąlygas jai išlaikyti diplomatinį vaidmenį ir poveikį tam, kad galėtų padėti formuoti galutinius politinių derybų rezultatus;

8. visiškai pritaria tam, kad Komisijos pirmininko pavaduotoja ir Sąjungos vyriausioji įgaliotinė mezga ryšius su konflikto regioniniais ir vietos subjektais ir bando rasti bendrą pagrindą siekiant taikos, kad būtų pradėtos diskusijos dėl Sirijos ateities;

9. teigiamai vertina tai, kad ES strategijoje dėl Sirijos daug dėmesio skiriama siekiant remti Sirijos gyventojų ir visuomenės atsparumą; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir valstybes nares padvigubinti savo pastangas, kuriomis siekiama stiprinti Sirijos gyventojų ir pilietinės visuomenės gebėjimus, be kita ko, veikiant išvien su žmogaus teises, lygybę (įskaitant lyčių lygybę ir mažumų teises), demokratiją ir įgalėjimą skatinančiais subjektais ir juos pasitelkiant, ir, kai įmanoma, vykdyti šį procesą išlaisvintose Sirijos teritorijose ir į jį įtraukti regione ar Europoje tremtyje gyvenančius Sirijos pabėgėlius; pažymi, kad toks gebėjimų stiprinimas turėtų padėti sirams imtis iniciatyvos pereinamuoju laikotarpiu (tokiose srityse kaip žiniasklaidos reguliavimas, decentralizacija, savivaldybių administravimas ir konstitucijos projekto rengimas), tuo pačiu metu tinkamai atsižvelgiant į moterų poreikius ir vaidmenį;

10. teigiamai vertina 2017 m. balandžio 4–5 d. Briuselyje vykusios konferencijos „Parama Sirijos ir viso regiono ateičiai“ išvadas; pabrėžia, kad humanitariniai poreikiai ir toliau bus itin svarbūs ateinančiais metais, ir primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares užtikrinti savo ilgalaikį įsipareigojimą patenkinti Sirijos humanitarinius ir atstatymo poreikius;

11. teigiamai vertina ES įsipareigojimą toliau teikti humanitarinę pagalbą Sirijos kaimyninėms šalims, kurios priima milijonus pabėgėlių; tačiau ragina valstybes nares parodyti didesnį įsipareigojimą dalijantis naštą ir leisti pabėgėliams, bėgantiems iš Sirijos karo zonų, rasti apsaugą ne tik artimiausiame kaimyniniame regione, vykdant perkėlimą, humanitarinio priėmimo programas, supaprastintą šeimos susijungimo politiką ar lankstesnę vizų išdavimo tvarką;

12. teigiamai vertina tai, kad, kaip viena iš pagrindinių ES strategijos dėl Sirijos sričių, propaguojama atsakomybė už karo nusikaltimus; vis dėlto pabrėžia, kad reikia imtis daugiau veiksmų šioje srityje, be kita ko, priimant ES bendrą politiką dėl suderintos atsakomybės strategijos, susijusios su Sirijoje įvykdytais karo nusikaltimais, ir ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę imtis aktyvaus vaidmens šiuo klausimu;

13. dar kartą ragina ES ir jos valstybes nares, glaudžiai bendradarbiaujant su panašiai mąstančiomis šalimis, ištirti galimybę sukurti Sirijos karo nusikaltimų teismą, kol Sirijos klausimai galės sėkmingai būti perduoti Tarptautiniam baudžiamajam teismui; primygtinai ragina valstybes nares imtis visų reikiamų priemonių siekiant patraukti įtariamus nusikaltėlius atsakomybėn, visų pirma taikant visuotinės jurisdikcijos principą ir vykdant tyrimus ES piliečių, atsakingų už Sirijoje padarytus žiaurius nusikaltimus, atžvilgiu ir juos patraukiant baudžiamojon atsakomybėn;

14. ragina valstybes nares ir jų sąjungininkes, visų pirma JAV, užtikrinti skaidrumą, atsakomybę ir visapusišką tarptautinės humanitarinės ir žmogaus teisių teisės laikymąsi, atsižvelgiant į jų dalyvavimą tarptautinės koalicijos veikloje, taip pat į jų karinį bendradarbiavimą su konflikto šalimis;

15. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, bendram JT ir Arabų Valstybių Lygos specialiajam įgaliotiniui Sirijai, Tarptautinės paramos Sirijai grupės nariams ir visoms su konfliktu Sirijoje susijusioms šalims.